

Дата правядзення: 14.02.2020

Удзельнікі: бацькі вучняў VII класа

Адказны: класны кіраўнік VII класа Л.В. Жых

Мерапрыемства для бацькоў

Тэма: Папярэджаньне жорсткага абыходжаньня з непаўналетнімі

Форма правядзення: інтэрактыўная кансультацыя

Мэта: стварэнне ўмоў для фарміравання кампетэнтнасці бацькоў па праблеме жорсткага абыходжаньня з непаўналетнімі

Задачы: растлумачыць, якія формы абыходжаньня з дзецьмі ставяцца да жорсткім; раскрыць, якім чынам можа аказвацца псіхалагічны гвалт з дапамогай сацыяльных сетак; паказаць тыповыя прыклады паводніцкіх адхіленьняў у дзяцей, падвергнутых жорсткае абыходжанне; растлумачыць адказнасць за жорсткае абыходжанне з дзецьмі, замах на палавую недатыкальнасць, пакіданне дзяцей у небяспецы.

Ход мерапрыемства

1. Уводзіны ў тэму сустрэчы. Уключэнне бацькоў у актыўную дзейнасць.

Педагог: Добры дзень, я рада бачыць вас на нашым мерапрыемстве. А каб наша сустрэча адбылася ў абстаноўцы даверу, дабразычлівасці, я прапаную пачаць з размінкі. Кожны з бацькоў возьме па адным прадмеце, які ляжыць на стале, а потым вы злучыце ўсе дэталі ў адну карціну.

Педагог: Што ў нас атрымалася? *(Дом)* Карціна шчаслівага сямейнага жыцця, якая непасрэдна звязана з сям'ёй, з дзецьмі, з надзеямі і нашай будучыняй. А ці ўсім живеца добра і спакойна, упэўнена і бяспечна ў доме - пытанне гэтае застаецца адкрытым. Вашай увазе прапаную відэаролік.

(дэманстрацыя роліка «Забіваем нашу будучыню»)

Якую назву можна прапанаваць для відэароліка? Якія пачуцці выклікаў у вас прагляд відэароліка?

Педагог: Сёння мы сабраліся для таго, каб абмеркаваць праблему, з якой, на жаль, усё часцей сутыкаецца сучаснае грамадства. Пра яе не прынята

казаць, як правіла, гэтая праблема схаваная ад старонніх вачэй. Але наступствы гэтай праблемы могуць прывесці да самага страшнага - пазбавіць жыцця маленькага чалавека. Сёння мы пагаворым аб жорсткім абыходжанні з дзецьмі.

Педагог: Жорсткае абыходжанне з дзецьмі ўключае ў сябе любую форму дрэннага звароту, які дапускаецца бацькамі, апекунамі, папачыццелямі, іншымі членамі сям'і дзіцяці, педагогамі, прадстаўнікамі органаў правопарадку, іншымі дарослымі.

Якія паводзіны дарослых варта адносіць да жорсткаму звароту? Як можна прадухіліць выпадкі жорсткага абыходжання? Разабрацца ў гэтым нам дапамогуць наступнае практыкаванне. Мы будзем вучыцца вызначаць ступень уздзеяння бацькоўскіх учынкаў на дзіця, а таксама спосабы канструктыўнага негвалтоўнага вырашэння праблемных сітуацый.

1. Кейс «Віды гвалту над дзецьмі».

Бацькі працуюць у двух групах. На сталах памяткі «Віды жорсткага абыходжання з непаўналетнімі» (Дадатак 1).

Бацькам прапануюцца сітуацыі, у якіх бацькі рознымі спосабамі ўздзейнічаюць на дзіця. Пры дапамозе памяткі бацькі павінны вызначыць выгляд гвалту, якому падвяргаецца дзіця і выхад з сітуацыі. Пры неабходнасці сітуацыю каментуе педагог.

Педагагічная сітуацыя 1. Маці вярнулася з бацькоўскага сходу, на якім казалі аб адставанні яе дачкі па матэматыцы. І замест таго, каб дома спакойна пастарацца высветліць прычыну гэтага адставання, маці кажа дачцы: «Ды ў каго ж ты ў нас такая тупая, толькі ты адна атрымала двойку за кантрольную работу па матэматыцы». Ці правільна яна паступіла? Як паступілі б вы?

Педагагічная сітуацыя 2. Дзіця дрэнна паводзіць сябе на вуліцы і ў гасцях (гэта значыць у тых моманты, калі на нас глядзяць людзі). Маці крычыць: «Ах ты ... Ды як ты смееш! Ды я табе ... » і дае па карку дзіцяці. Ці правільна паступае яна? Як паступілі б вы?

Педагогічная сітуацыя 3. Выпаў першы снег. Дзеці з'явіліся дадому, задаволеныя, але ў бруднай і мокрай вопратцы. Маці ў якасці пакарання даручае ім мыць падлогу. Ці правільна паступае яна? Як паступілі б вы?

Педагогічная сітуацыя 4. Падлетак вярнуўся дадому пазней пакладзенага часу. Бацькі пачулі ад яго пах дыму. Дзіцяці прымусілі з'есці цыгарэту і пазбавілі кішэнных грошай. Ці правільна паступае яна? Як паступілі б вы?

Педагогічная сітуацыя 5. Дзеці разбілі акно ў школе. Бацькоў выклікалі ў школу, ім давялося пакрыць шкоду. Дома бацькі пабілі дзіця рамянём. У далейшым на любыя просьбы дзіцяці купіць што-небудзь адказвалі, тлумачылі, што ўсё патрацілі, заплаціўшы за акно. Ці правільна паступілі яна? Як паступілі б вы?

Педагогічная сітуацыя 6. Маці абзывае дзіця, часта нагадвае пра тое, што вымушаная ўтрымліваць сына. Адмаўляе ў просьбах адпусціць да сяброў, у школу ў 6-школьны дзень. Ці правільна паступае яна? Як паступілі б вы?

2. Круглы стол з элементамі тэхналогіі «кейс-стадзі» «Ці трэба гаворыць з дзецьмі пра гвалт?»

Педагог: На жаль, за межамі сям'і дзеці сутыкаюцца з гвалтам даволі часта. І мы, дарослыя, бацькі і настаўнікі, павінны навучыць дзяцей супрацьстаяць гвалту, прадухіліць сітуацыі, калі над дзіцём можа адбыцца акт гвалту. Або, калі дзіця ўжо падвергся насіллю, зрабіць усё магчымае для мінімізацыі наступстваў для асобы дзіцяці. Давайце абмяркуем, як гэта можна зрабіць.

Пытанні:

- Вы гаворыце дома пра гвалт? (адказы)
- Вы размаўляеце дома аб сэксуальным гвалце? (адказы)
- Чаму не кажаце? (адказы)
- Ці трэба казаць? (адказы, каментарыі псіхолага)
- Адкуль дзецям можа пагражаць гвалт? (адказы, каментарыі псіхолага)
- Ваша дзіця прызнаецца вам, калі нешта здарыцца? (адказы)

- Як даведацца пра тое, што дзіця падверглася гвалту? (адказы)

(Дадатак 2)

3. Кейс «Прыкметы перанесенага гвалту»

Бацькам прапануюцца карткі з прыкметамі адхіленняў у паводзінах і прыкметамі перанесенага гвалту. Пры дапамозе памяткі бацькі павінны вызначыць магчымы выгляд гвалту, якому падверглася дзіця і прапанаваць варыянт выхаду з сітуацыі. Пры неабходнасці сітуацыю каментуе псіхолаг.

Сітуацыі:

1. Оля, вярнуўшыся дадому з школы, адразу ж ідзе ў свой пакой. Практычна яе не выходзіць. Заўсёды, нават пры цёплым надвор'і носіць адзенне з доўгімі рукавамі, стараецца не распранацца пры бацьках. Як паступіць бацькам і чаму?
2. Дзіця адмаўляецца хадзіць у школу, але прычын не тлумачыць, на пытанні аб школе не адказвае, стараецца прыкінуцца хворым. Як паступіць бацькам і чаму?
3. Да вас прыходзіць аднакласнік вашага дзіцяці. Вы заўважаеце, што паводзіны і настрой вашага дзіцяці змяніліся. Дзіця праяўляе агрэсію ў дачыненні да сваякоў, дрэнна пра іх адклікаецца, стараецца даўжэй не вяртацца дадому. Як паводзіць сябе бацькам і чаму?
4. Дзіця ўздрыгвае пры рэзкіх рухах і гуках. Імкнецца пазбягаць цялеснага кантакту. Пры неабходнасці зносін з выклікам сябе паводзіць, грубіяніць, стараецца зняважыць суразмоўцу. Як паступіць бацькам і чаму?
5. Дзіця стала эмацыйна нестабільнае: то без відавочнай прычыны смяецца, то становіцца маўклівым, то грубіяніць або плача. Пачало размаўляць пра смерць або бессэнсоўнасць жыцця. Не жадае нічым займацца, бязмэтава праводзіць час. Як паводзіць сябе бацькам і чаму?
6. Дзіця стараецца як мага пазней вяртацца дадому, пазбягае кантактаў з дарослымі і дзецьмі. Пры звароце да яго паводзіць сябе груба або абыякава. Імкнецца паказаць сваю абыякавасць да ўсяго, што адбываецца, што не мае патрэбу ў дапамозе і зносінах. Як паводзіць сябе бацькам і чаму?

5. Працяг круглага стала на тэму “Формы гвалту над асобай праз сетку Інтэрнэт”.

Педагог: Працягнем абмен думкамі.

- Часцей за ўсё мы ўяўляем акт гвалту, які здараецца непасрэдна пры кантакце з дзіцём. Ці заўсёды так? Ці трэба непасрэдна быць побач з дзіцём, каб падвергнуць яго гвалту? (адказы, каментарыі псіхолага)

- Ці сочыце вы за зносінамі вашага дзіцяці ў Інтэрнэце? (адказы)

- Ці трэба кантраляваць зносіны дзіцяці ў сацыяльных сетках? Як вы гэта робіце? (адказы, каментарыі псіхолага)

Педагог: Дзіця можа падвергнуцца гвалту не толькі праз фізічны кантакт, але і апасродкавана, праз Інтэрнэт.

Каментарыі «Формы гвалту над асобай праз сетку Інтэрнэт», памятка «Як змагацца з кібербулінгам» (Дадатак 3).

У сетцы Інтэрнэт псіхалагічны гвалт над дзіцём можа зыходзіць ад: сайтаў самагубцаў; сайтаў, якія заклікаюць да экстрэмізму, расізму; сайтаў субкультур; парнаграфічных сайтаў, якія прапангандуюць сэксуальныя адхіленні; сайтаў, якія распаўсюджваюць ілжывыя вучэнні, інфармацыю рэлігійных сектаў; сайтаў, якія прапангандуюць крымінальны лад жыцця ў камп’ютарных гульнях.

Кібербулінг - траўля, абразы ў сацыяльных сетках. Галоўная небяспека кібербулінга - маланкавасць. Адзін націск клавiшы - і абразлівае відэа ці паведамленне ўбачыць велiзарная колькасць адрасатаў. Пры гэтым Сусветная павуціна дазваляе агрэсарам захоўваць сваё інкогніта. Дзеці, якія становяцца ахвярамі, часцяком нават не здагадваюцца, хто з’яўляецца іх крыўдзіцелем. Менавіта таму такі выгляд гвалту шмат небяспечней.

Буллінг ў Інтэрнэце можа прымаць розныя формы - абразлівыя SMS, зневажальныя фота і відэаролікі. Наяўнасць смартфона ў кожнага дзіцяці прывяло да таго, што можна зняць што заўгодна і калі заўгодна - нават у прыбіральні, а потым шантажаваць непрыстойнымі здымкамі. Ёсць падлеткі, якія аддаюць перавагу наступным забавам: размяшчаюць фатаграфію і

тэлефон знаёмага ў Інтэрнэце, паведамляючы, што гэты чалавек аказвае сэксуальныя паслугі.

- Як выяўляецца кібербулінг ? (Бацькі зачытваюць некаторыя пункты):

- электронныя лісты або імгненныя паведамленні з абразамі або пагрозамі;
- зневажальныя каментарыі падчас онлайн-гульні ў Інтэрнэце;
- наўмыснае прымяненне функцыі «Паскардзіцца» толькі для таго, каб карыстальніка забанілі на сайце;
- стварэнне паддробленых профіляў, сайтаў - хтосьці запуская старонку ад твайго імя і напаўняе яе ганебнай інфармацыяй;
- выкарыстанне тваіх дадзеных для рэгістрацыі на розных сайтах;
- выкарыстанне твайго нікнэйм (або злёгка перайначанага) для стварэння фальшывага акаўнта, каб абражаць другіх людзей нібыта ад твайго імя;
- пароджанне чутак, якія прывядуць да кібербулінгу з боку іншых дзяцей, напрыклад, пра тое, што дзіця высмейвае за спіной свайго сябра;
- выкарыстанне твайго пароля для змены ўліковага запісу: фота, статусаў, запісаў ад твайго імя;
- блакіроўка акаўнта шляхам змены пароля;
- размяшчэнне твайго фота ў Інтэрнэце (яго могуць скрасці з тэлефона, выразаць з відэа ці ўзяць на старонцы ў сацыяльныя сеткі і растыражаваць);
- публікацыя асабістай інфармацыі (калі хтосьці, скарыстаўшыся тваім даверам, распавядае ўсім у Інтэрнэце твае сакрэты);
- публікацыя спісу тваіх кантактаў;
- капіраванне ў публічным доступе асабістых перапісак;
- кіданне абразлівых рэйтынгаў з удзелаў знаёмых: «Хто самы тоўсты?», «Хто самы дурны?», «Хто самы кволы?»;
- стварэнне апытанняў (напрыклад, «Ваня - тормаз ці батан?»), прызначаных для таго, каб збянтэжыць ці зняважыць чалавека.

6. Рэфлексія. Гульня "Нітка даверу"

- Што трэба кожнаму дзіцяці, каб вырасці здаровым і паўнаважным чалавекам.

7. Падвядзенне вынікаў сустрэчы.

Педагог: Будучыня нашых дзяцей у нашых руках. Мы, дарослыя, павінны падрыхтаваць дзіця да небяспек, якія могуць падпільнаваць іх на жыццёвым шляху. А галоўнае, мы павінны любіць і прымаць нашых дзяцей такімі, якія яны ёсць. Спрабуючы змяніць нешта ў іх або выправіць, мы павінны памятаць, што рабіць гэта трэба таксама з любоўю, а не з крыкам, збіццём, лаянкай.

Памяткі «Адказнасць дарослых за жорсткае абыходжанне з дзецьмі, «Як дапамагчы свайму дзіцяці» (Дадатак 4)

У заключэнні я хачу расказаць адну прытчу. Жыў-быў адзін вельмі запальчывы і нястрыманая малады чалавек. І вось аднойчы яго бацька даў яму торбачку з цвікамі і пакараў кожны раз, калі ён не стрымае свайго гневу, вб іць адзін цвік у слуп плота.

У першы дзень у слупе было некалькі дзясяткаў цвікоў. На другі тыдні ён навучыўся стрымліваць свой гнеў, і з кожным днём лік забіваюць у слуп цвікоў стала памяншацца. Юнак зразумеў, што лягчэй кантраляваць свой тэмперамент, чым забіваць цвікі.

Нарэшце прыйшоў дзень, калі ён ні разу не страціў самавалодання. Ён распавёў пра гэта свайму бацьку і той сказаў, што на гэты раз кожны дзень, калі сыну ўдасца стрымацца, ён можа выцягнуць іць са слупа па адным цвіку.

Ішоў час, і прыйшоў дзень, калі ён мог паведаміць бацьку пра тое, што ў слупе не засталася ніводнага цвіка. Тады бацька ўзяў сына за руку і падвёў да плота:

- Ты нядрэнна справіўся, але ты бачыш, колькі ў слупе дзюр? Ён ужо ніколі не будзе такім як раней. Калі кажаш чалавеку што-небудзь зное, у яго застаецца такі ж шнар, як і гэтыя дзіркі. І не важна, колькі разоў пасля гэтага ты папросіш прабачэння - шнар застанецца.

Дадатак 1

Памятка

«Віды жорсткага абыходжання з непаўналетнімі»

Гвалт - любая форма ўзаемаадносін, накіраваная на ўсталяванне або ўтрыманне кантролю над іншым чалавекам. Вылучаюць некалькі асноўных формаў гвалту: фізічны, сэксуальнае, псіхічнае.

Фізічны гвалт - наўмыснае нанясенне дзіцяці фізічных пашкоджанняў, якія могуць прывесці да смерці, або выклікаюць сур'ёзныя, якія патрабуюць медыцынскай дапамогі парушэнні фізічнага або псіхічнага здароўя, або вядуць да адставання ў развіцці; цялесныя пакарання, якія наносзяць шкоду фізічнаму або псіхічнаму здароўю дзіцяці.

Псіхічнае (эмацыянальны) гвалт - доўгі, пастаяннае або перыядычнае псіхалагічнае ўздзеянне, якое прыводзіць да фарміравання ў дзіцяці паталагічных рыс характару або парушаючае развіццё яго асобы.

Формы псіхічнага гвалту:

- адкрытае непрыманне і крытыка дзіцяці;
- абраза і прыніжэнне яго годнасці;
- пагрозы, якія праяўляюцца ў славеснай форме без фізічнага гвалту;
- наўмысная фізічная ці сацыяльная ізаляцыя;
- прад'яўленне дзіцяці празмерных патрабаванняў, якія не адпавядаюць яго ўзросце і магчымасцям;
- аднаразовае грубае псіхічнае ўздзеянне, якое выклікала ў дзіцяці псіхічную траўму.

Сэксуальны гвалт - уцягванне дзіцяці з яго згоды або без такога ў прамыя або непрамыя дзеянні сексуальнага характару з дарослым з мэтай атрымання апошнім сексуальнага задавальнення або выгады. Сэксуальны гвалт ўключае як прамыя сексуальныя кантакты, так і непрамыя: дэманстрацыя дзіцяці аголеных геніталій, дэманстрацыя парнаграфічных матэрыялаў, а таксама ўцягванне дзіцяці ў выраб падобных матэрыялаў, падглядвання за дзіцем падчас здзяйснення ім інтымных працэдур, « грумінг », які ажыццяўляецца, як правіла, з дапамогай сеткі Інтэрнэт. Грумінг - гэта тактычны падыход дарослага чалавека да

непаўнагадавага, як правіла, з сэксуальнымі мэтамі. Гаворка ідзе пра намёках, спакушэння і маніпуляцыях, то ёсць крымінальна каральных дзеяннях.

Дадатак 2.

Памятка

«Прыкметы жорсткага абыходжання з дзецьмі»

Прыкметы фізічнага гвалту:

- множныя сінякі, драпіны і рубцы, апёкі, ранкі, рознага роду траўмы. Найбольш распаўсюджаным сведчаннем фізічнага гвалту з'яўляюцца сінякі.

Аб невыпадкава характары любых пашкоджанняў на целе дзіцяці сведчыць:

- іх размяшчэнне (на плячах, грудзях, ягадзіцах, унутранай паверхні сцёгнаў, на шчоках і г.д.);

- абрысы пашкоджанняў на скуры нагадваюць тыя прадметы, якімі яны былі нанесеныя (спражка рамяня, шнур, палка, сляды пальцаў). Могуць быць множныя сляды збіцця, пры гэтым нараўне са свежымі пашкоджаннямі могуць візуалізаваць старыя рубцы і шнары.

Прыкметы псіхічнага гвалту:

Псіхічнае гвалт яўля ецца найбольш складнодоказуемым з прычыны адсутнасці знешніх слядоў.

Прыкметы сэксуальнага гвалту:

- Дзіця выяўляе дзіўныя (мудрагелістыя), занадта складаныя або незвычайныя пазнання або дзеянні;
- Можа сэксуальна прыставаць да дзяцей, падлеткам, дарослым;
- Можа скардзіцца на сверб, запаленне, боль у вобласці геніталій;
- Можа скардзіцца на фізічнае нездароўе.

Дадатак 3.

Памятка

«Асаблівасці паводзін непаўналетніх, якія падвергліся жорсткаму абыходжанню»

Асаблівасці:

- імкненне схаваць прычыну наяўных у іх траўмаў;
- нежаданне вяртацца дадому пасля школы;
- замкнёнасць, адсутнасць сяброў;
- дрэнная школьная паспяховасць, абцяжараным канцэнтрацыя ўвагі;
- агрэсіўнасць;
- крадзеж;
- сыходы з дому;
- бадзяжніцтва;
- ужыванне алкаголю або наркотыкаў;
- затрымка ў фізічным, маўленчай развіцці, затрымка росту;
- імпульсіўнасць, выбуховых, шкодных звычкі, злосць;
- недастатковая здольнасць да кантролю ўласнага паводзінаў;
- нізкая самаацэнка і падвышаная трывожнасць;
- спробы здзяйснення самагубства, страта сэнсу жыцця, мэты ў жыцці (у падлеткаў);
- дэпрэсія, смутак, бездапаможнасць, безнадзейна;
- няўменне ўсталёўваць даверныя, эмацыйна-цёплыя адносіны.

Дадатак 4

Памятка

«Як дапамагчы дзіцяці, калі яно сутыкнулася з інтэрнэт-пагрозай»

Кібербулінг (cyber-bullying), падлеткавы віртуальны тэрор, атрымаў сваю назву ад ангельскага слова bull - «бык», з роднаснымі значэннямі: агрэсіўна нападаць, задзіраць, прыдзірацца, правакаваць, даймаць, тэрарызаваць, цкаваць. У моладзевым слэнгу дзеяслоў аналагічнага паходжання - «быкаваць ».

1. Калі дзіця сутыкнулася з кібербулінгам, то вы можаце заўважыць змены ў яго настроі падчас і пасля зносін у Інтэрнэце. ***Усталойце кантакт з дзіцем, паспрабуйце схіліць яго да размовы пра тое, што адбылося. Ён павінен вам давяраць і разумець, што вы хочаце разабрацца ў сітуацыі і дапамагчы яму, але ні ў якім разе не пакараць.***

2. Калі дзіця засмучанае чымсьці ўбачаным (напрыклад, нехта ўзламаў яго профіль у сацыяльнай сетцы, ці ён трапіў у непрыемную сітуацыю, выдаткаваў грошы ў выніку інтэрнэт-махлярства і інш.), паспрабуйце яго супакоіць. ***Высветліце, што прывяло да дадзенага выніку - непасрэдна дзеянні самога дзіцяці, недастатковасць вашага кантролю або няведанне дзіцем правілаў бяспечных наводзін у Інтэрнэце.***

3. Калі сітуацыя звязана з гвалтам у Інтэрнэце ў адносінах да дзіцяці, то неабходна даведацца аб інфармацыі аб крыўдзіцелю, аб гісторыі іх узаемаадносін, высветліць, ці існуе дамоўленасць аб сустрэчы ў рэальным жыцці, ці здараліся падобныя сустрэчы раней, даведацца пра тое, што вядома крыўдзіцелю пра дзіця (рэальнае імя, прозвішча, адрас, тэлефон, нумар школы і т. п.). ***Прапануеце сваю дапамогу - абмяркуйце, як можна абясшкодзіць, заблакіраваць агрэсара. Растлумачце, якой небяспецы можа падвергнуцца дзіця пры сустрэчы з незнаёмцамі, асабліва без сведак. Калі кіберагрэсія носіць сур'ёзны характар і ёсць рызыка для здароўя дзіцяці, то могуць быць падставы для прыцягнення праваахоўных органаў.***

4. ***Збярыце найбольш поўную інфармацыю пра здарэнне як са слоў дзіцяці, так і з дапамогай тэхнічных сродкаў. Знайдзіце на старонцы сайта, дзе ён быў, паглядзіце спіс яго сяброў, прачытайце наведанні. Пры неабходнасці скапіруйце і захавайце гэтую інфармацыю.***

5. У выпадку, калі вы не ўпэўненыя ў сваёй ацэнцы таго, наколькі сур'ёзна тое, што адбылося з дзіцем, або дзіця недастаткова шчырае з вамі і не гатовае ісці на кантакт, звярніцеся да спецыяліста (тэлефон даверу, гарачая лінія і інш.), дзе вам дадуць рэкамендацыі і падкажуць, куды і ў якой форме звярнуцца па дадзенай праблеме. Калі паступаючыя пагрозы з'яўляюцца досыць сур'ёзнымі,

тычацца жыцця або здароўя дзіцяці, а таксама членаў вашай сям'і, то вы маеце права на абарону з боку праваахоўных органаў.

Спіс літаратуры

1. Бердніковіч, Н.Ф. Гвалт над дзецьмі ў сям'і/ Н.Ф.Бердніковіч // Праблемы выхавання. – 1999. - №3. - С. 24-33.

2. Закірава, В.М. Развод і гвалт у сям'і - феномены сямейнага недабрабыту/В.М. Закірава // Сацыялагічныя даследаванні.- 2002. -№12.- С. 19-23.

3. Карнейчык, А.С., Смагіна, Л.І. Сям'я і гвалт над дзіцем. А.С.Карнейчык, Л.І.Смагіна // Сям'я: мінулае, сучаснасць і перспектывы.- Мн.: Мастацкая літаратура, 2000. -С. 61-67.

4. Казлова, Г.Л., Мірэйчык, Л.Н. Гвалт над дзецьмі. Яго віды і магчымасці папярэджання./ Г.Л.Казлова, Л.Н.Мірэйчык - Мн. Мастацкая літаратура, 2003. - 76 с.

5. Казлова, Г.Л., Прахіна, М.В. Прафілактыка жорсткага абыходжання з дзецьмі/ Г.Л.Казлова, М.В.Прахіна // Адукацыя і выхаванне. - 2002. - №12. - С. 14-16.

6. Кон, І.С. Спакушэнне дзяцей і сэксуальны гвалт /І.С.Кон// Педагогіка.- 1998. - № 5. - С. 58-66.

7. Эцьен, Г.Круг.Гвалт і яго ўплыў на здароўе/ Пад рэд. Эцьена Г.Круга і інш. // Пер.с англ. -М: Выдавецтва «Увесь Свет». -2003. - 376 с.

8. Наступствы гвалту над дзецьмі (прафілактыка і лячэнне): метадычныя рэкамендацыі. - Мн. -1999. -34 с.

9. Сафронава, Т., Цымбал ,Е., Яраслаўцава, Н. Плата за жорсткасць: праблемы прафілактыкі жорсткага абыходжання з дзецьмі ў сям'і./ Т.Сафронава, Е.Цымбал, Н.Яраслаўцава // Народная адукацыя. 1995. -№ 5. -С. 88-91.

Дадатак 1.

Фотасправаздача аб правядзенні мерапрыемства

